

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

INTERNATIONAL LAW ASSOCIATION

43e Conferentie — te Brussel

75e verjaardag der stichting dezer Vereniging (te Brussel in 1873)

In 1873 werd een Congres gehouden onder de benaming « L'Association pour la réforme et la codification du Droit des gens », vereniging die slechts in 1895 — en tot op heden — de benaming kreeg van « International Law Association ».

Zij groepeerde niet alleen juristen maar ook reders, assuradeuren, handelaars en philanthropen, ook afgevaardigden der handels- en scheepvaartkamers en der verenigingen voor arbitrage en vrede. Zij doet beroep op allen die, onafgezien het eigen standpunt, belang stellen in de verbetering der internationale betrekkingen.

Inderdaad, zoals de oorspronkelijke benaming het bewijst, waren de stichters dezer associatie de mening toegedaan dat een codificatie van het Volkerenrecht noodzakelijkerwijze alle beroep op Internationale Arbitrage moest voorafgaan en dat het gebrek aan dergelijke Code de grote hinderpaal is die in 't algemeen belet oorlog door arbitrage te vervangen.

De eerste die de gedachte der vereniging vooropstelde is de Amerikaan Elihu Burrit, die in zijn streven voor de wereldvrede gesteund werd door zijn vriend en collega Rev. Dr Miles, secretaris der Amerikaanse vereniging voor de vrede. Deze deelde zijne gedachten mede aan Hon. David Dudley Field, lid der Balie van New-York, opsteller van het Burgerlijk Wetboek van de Staat New-York, en later van een wetboek van Volkenrecht. Dr Miles begaf zich naar Europa, waar hij reeds bevond dat een aantal internationale juristen van het Europees continent een associatie hadden gesticht om de basis van het internationaal recht in een wetenschappelijke vorm vast te leggen.

Het is dan te Gent, in September van het jaar

1873 dat H. Rolin Jacquemyns, leraar van internationaal recht een vergadering bijeen riep, die overging tot de stichting van het Instituut van Internationaal Recht. De volgende maand werd een congres gehouden te Brussel, waaruit de bovengenoemde « Association pour la réforme et la codification du Droit des gens » geboren werd.

Doch de ondervinding, de vermeerdering van arbitrages tussen de volkeren en de bedrijvigheid van het Bestendig Hof van Justitie in Den Haag, hebben bewezen dat de codificatie geen voorafgaandelijke voorwaarde is der gerechterlijke oplossing van internationale geschillen.

De « International Law Association », onder de leiding van een uitvoerend Comité, zetelende te Londen, vestigde hare aandacht op problemen van meer onmiddellijken aard, alhoewel de internationale arbitrage aan het hoofd van het programma behouden blijft.

In 1877, dus na pas 4 jaar bestaan, behaalde de Association een groot succes in den loop van het congres te Antwerpen : de Unificatie der regels van gemene avarij die bijna onmiddellijk daarna in het algemeen gebruik, plaats namen onder den naam van Regels van York en Antwerpen. Zij werden nader bepaald in 1890 te Liverpool en in 1924 te Stockholm en maken heden deel van alle bevrachtingsovereenkomsten en « Chertepartijen » in gans de wereld.

In 1908, te Budapest, werden de internationale regels voor de wissels vastgesteld; zij dienden tot grondslag voor de besprekingen in Groot Britannië en voor de werkzaamheden der Conferentie van Den Haag in 1910.

Menigvuldige vraagstukken werden ter studie

gelegd, talrijke resoluties werden aangenomen, waarmee later rekening werd gehouden in de wetgevingen der respectievelijke landen, in de private verdragen van de partijen of in de Internationale Hoven.

Onder het Voorzitterschap van Heer Staatsminister Albert Devèze, Voorzitter der Belgisch-Luxemburgse sectie der I. L. A., werd in een plechtige zitting in het Paleis der Academiën, op 30 Oogst 11. de 75e verjaardag der stichting der Associatie gehuldigd, waarna de werkzaamheden der 43e Conferentie in de Universiteit te Brussel aangevat werden.

Hierna vindt men een kortbondig overzicht van de voornaamste onderwerpen der dagorde.

* * *

I. — *Verslagen van het Comité der Rechten van de Mens (Human Rights).*

Het verdrag der Verenigde Naties, in art. 1, vermeldt de ontwikkeling en de aanmoediging van den eerbied der rechten van den mens tussen de zeven doelen van de U.N.O. Verder legt in de artikels 56 en 62 het Charter deze principes als plicht aan de Leden op en hecht het er een bijzonder belang aan.

Maar tot op heden werd niet verder gegaan na deze principesproclamaties, die men ook in al de vredesverdragen na de tweede wereldoorlog terug vindt.

Daarom heeft de Conferentie van I.L.A., gehouden te Praag in 1947, beslist haar uitvoerend bestuur te verzoeken comités in te richten om de rechten en vrijheden van den mens nader te bepalen en de juridische uitwerkselen ervan te bestuderen, zodat een Internationaal Verdrag over de rechten van den Mens niet later dan in 1950 aande Algemene Vergadering der U.N.O. zou kunnen worden onderworpen.

Onder het voorzitterschap van Lord Porter heeft een Coördinatie Comité, opgericht in uitvoering van deze Resoluties, kennis genomen van belangrijke verslagen. Het voornaamste voorbereidend verslag werd ingediend door Prof. H. Lauterpacht, onder den titel « Human Rights, the Charter of The United Nations and the International Bill of The Rights of Man ».

Dit merkwaardig, zeer uitgebreid werk komt tot een breedvoerig besluit en bevat een ontwerp van Internationaal Verdrag over de Rechten van de Mens.

Prof. Lauterpacht doet op formele wijze uitschijnen dat al wat de Rechten van de Mens betreft ontsnappen moet aan den regel van art. 2 der U.N.O. die alle landen vrij laat hun binnenlandse jurisdictie te behouden, en dat de ontkenning van de Rechten van de Mens en zijne fundamentele vrijheden, een bewezen gevaar zou zijn voor de wereldvrede. Deze Vrijheden van de Mens worden door de verslaggever vastgesteld in het eerste gedeelte van zijn ontwerp, in de volgende vorm :

HOOFDSTUK I.

Artikel 1.

Het leven en de vrijheid van den persoon zal onschendbaar zijn binnen de perken der wet;

Niemand zal van zijn vrijheid beroofd worden, anders dan door een vonnis van de Rechtbank of in de loop van een wettelijk ingeleid geding. Inhechtenisneming door de uitvoerende macht alléén, zal in vreedstijd onwettig zijn.

Er zal bescherming zijn en vergoeding voor onrechtmatige en ongeoorloofde hechtenis en aanhouding.

De Wet zal de langdurige inhechtenishouding beletten, alsook de eis tot overdreven waarborg of onredelijke weigering van invrijheidstelling, evenals miskenning van billijke waarborgen voor bewijs en vordering in strafzaken. Zij zal bescherming verlenen in den aard van het bevel van habeas corpus en zich ook verzetten tegen de terugwerkende kracht van strafwetten en tegen straffen die wreed of onmenselijk zijn of die tegen de waardigheid van den mens indruisen.

Artikel 2.

Geen Staat zal slavernij of handel in slaven of gedwongen arbeid toelaten anders dan in openbare besturen, met gelijke plicht voor allen, of als gevolg ener straf uitgesproken door de Rechtbank.

Artikel 3.

Er zal volledige vrijheid heersen van godsdienstig geloof en godsdienstige practijk.

Artikel 4.

De vrijheid van spreken, van meninguiting en/of het geven of ontvangen van inlichtingen schriftelijk of door andere middelen, zal noch ontkend noch gestremd worden.

Artikel 5.

Er zal volle vrijheid van vereniging en vergadering bestaan.

Artikel 6.

De onschendbaarheid van de woonst en het geheim der briefwisseling zullen geëerbiedigd worden.

Artikel 7.

Er zal gehele en werkelijke erkenning zijn van het recht tot asylum voor politieke overtredingen en persecutie.

Artikel 8.

Al de onderdanen van een Staat zullen volkomen gelijkheid vóór de wet genieten alsook ten allen opzichte gelijke behandeling door de overheden van den Staat. In het bijzonder, zal er geen verschil gemaakt worden ten opzichte van godsdienst, ras, geslacht, kleur, taal, nationale oorsprong of politiek geloof. Geen Staat zal de steun verlenen van zijn rechtsmacht noch van enig ander zijner organen om zulke verschillen aan te merken, uit welke bron het ook moge wezen, en zich in tegenstrijd stellen met de bepalingen van deze Proclamatie van rechten.

Men zal aan vreemdelingen de volledige en

gelijke bescherming niet weigeren, die in de voorgaande artikelen voorzien zijn noch van andere rechten hen toegekend door de wet van den Staat waarin zij vertoeven. Geen vreemdeling, wettelijk tot verblijf toegelaten, mag uitgedreven worden, tenzij in uitvoering ener gerechtelijke beslissing of ten titel van straf wegens overtredingen, voorzien door de wet, die hen met uitdrijving bestraft.

Artikel 9.

Er zal volle vrijheid bestaan van vertoog tot de nationale overheden en tot de Unie der Naties.

Artikel 10.

Eenieder zal zich mogen beroepen op de nationaliteit van den Staat waarin hij geboren is, tenzij hij vóór zijn meerderjarigheid, verklaart de nationaliteit aan te nemen waarop hij omwille van zijn afstamming aanspraak kan maken.

Niemand zal van zijn nationaliteit beroofd worden bij wijze van straf of vermoed worden zijn nationaliteit te hebben verloren, tenzij wanneer dit verlies gepaard gaat met het bekomen van een nieuwe nationaliteit.

Het recht van emigratie en uitwijking zal niet ontkend worden.

HOOFDSTUK II.

Artikel 11.

Een Staat zal nooit de burgers beroven van het werkelijk recht hun regering en wetgever te kiezen, op gelijke voet, volgens de wet van den Staat, door vrije, geheime en tijdige verkiezingen.

Artikel 12.

Wanneer de politieke toestand of de graad van ontwikkeling van gemeenschappen die nog geen volledige politieke onafhankelijkheid hebben bereikt of die een kolonie of een onder voogdij staande grondgebied uitmaken, die voortdurende toepassing van toezicht of voogdij eisen, het toelaat, zal elke wijziging in den zin van het recht tot zelfregering, zoals de Charta van de Verenigde Naties het voorziet, eerst onderworpen worden aan de formele erkenning van het principe der eventuele onafhankelijkheid dezer gemeenschappen, in verhouding met hun ontwikkeling en de wensen van hun bevolking.

HOOFDSTUK III.

Artikel 13.

In Staten die bewoond worden door een wezenlijk getal personen verschillend naar ras, taal of godsdienst van de meerderheid der bevolking, zullen de personen die tot deze minderheid van ras, taal of godsdienst behoren het recht hebben hun scholen en culturele of godsdienstige instellingen te vestigen en te behouden door middel van de beschikbare openbare geldmiddelen en hun eigen taal te gebruiken vóór de Rechtbanken en andere overheden en organen van de Staat.

Artikel 14.

De Staten zullen, in de mate van hunne staats-huishoudkundige capaciteit en ontwikkeling, de

nodige voorraad aanleggen om werkelijk het recht tot arbeid, tot opvoeding en openbare onderstand in geval van werkeloosheid, ouderdom, ziekte, invaliditeit en andere gevallen van onverdiende nood, te verzekeren.

Artikel 15.

De Staten zullen door nationale wetgeving en internationale samenwerking er zich op toeleggen om de rechtvaardige en menselijke voorwaarden van het werk te verzekeren.

* * *

In de volgende 14 artikelen voorziet de verslaggever het mechanisme van de toepassing der principes die vastgelegd werden in het kader van de UNO en voorziet hij ook de middelen om eerbied ervoor te handhaven.

Een ander verslaggever, H. Andrew Martin, advocaat te Londen, legt zich onder andere toe op de studie der meningsverschillen die reeds ontstonden tussen de bondgenoten betreffende de kwestie der Rechten van de Mens in de Vredesverdragen met Duitsland en andere vijandelijke mogendheden, namelijk de vraag te weten of de regeringen van deze Staten zelf over het recht zullen beschikken de Rechten van de Mens te bepalen en in hun wetgeving op te nemen, of integendeel de vredesverdragen hun deze plichten moeten opleggen.

De Heer Léon Gyselynck, leraar aan de Hogeschool van Brussel en aan het Hoger Handelsinstituut van den Staat te Antwerpen, lid van de Belgisch-Luxemburgse sectie, heeft over de Rechten van de Mens, een verslag uitgebracht waarvan de besluiten de volgende zijn :

1. De tekst van de internationale Proclamatie der Rechten van de Mens dient goedgekeurd, zoals hij door de Commissie der Rechten van de Mens te New-York op 18 Juni 1948 vastgesteld werd;
2. Nochtans moet het recht van vertoog, voorzien door artikel 20 van het voorontwerp van 17 December 1947, behouden blijven;
3. Verslaggever stelt voor, het Uitvoerend Comité der commissie der Rechten van de Mens er toe aan te zetten tegen volgende Conferentie een volledig ontwerp voor te brengen, houdende de maatregelen van toepassing.
4. Hetzelfde geldt voor de studie der clausules betreffende de Rechten van de Mens in de Vredesverdragen.
5. De wens wordt uitgedrukt dat na het opstel van het Verdrag met de maatregelen van uitvoering door de commissie der Rechten van de Mens, het voorstel aan de algemene secretaris der U.N.O. zal toegezonden worden.

* * *

Bij het sluiten van deze zeer vlugge beschouwingen over deze gewichtige en actuele problemen van het Volkenrecht, geven wij de vertaling der Motie die de Conferentie heeft gestemd op Vrijdag, 3 September 1948.

« De 43e Conferentie van de International Law Association, vergaderd te Brussel om de 75e Verjaardag van hare stichting in deze stad, in 1873,

» te vieren, drukt er haar diep leedwezen over uit,
 » dat de volkeren der wereld zo traag vooruit-
 » schrijden op den weg van het instellen van Inter-
 » nationale Arbitrage tot oplossing der geschillen
 » die voortdurend de internationale verstandhou-
 » ding en goede wil bedreigen en dringt er met
 » klem op aan dat internationale processen tel-
 » kens het noodzakelijk is, door onafhankelijke per-
 » sonen zouden beslecht worden ten einde de feiten
 » zonder drift vast te stellen en tot billijke oplos-
 » singen te komen in zake geschillen tussen Staten
 » of Naties, hetzij grote of kleine.

» Om deze redenen dringt zij erop aan gebruik
 » te zien maken van het Bestendig Hof van Arbi-
 » trage, of van het Internationaal Gerechtshof,
 » beslissende *ex aequo et bono*, of van ieder ander
 » lichaam dat steunt op de gezonde rede en bestaan-
 » de uit mannen doordrongen van onpartijdigheid,
 » dat zou ingericht worden om de plaats in te
 » nemen van beslissingen door oorlog, wat beduidt
 » beslissingen door wreedheid.»

* * *

II. — Internationaal Zeevaart-Recht. — Herziening der Regels van York-Antwerpen.

In zijn vergadering gehouden in September 1947 te Antwerpen, heeft het « Comité Maritime International » de wens uitgedrukt artikel XXII der Regels van York en Antwerpen door de I.L.A. in hare eerstkomende conferentie te laten herzien.

Het punt is van groot technisch belang, en de discussie en de er op volgende resolutie dienen bekend gemaakt te worden. Het betreft de intresten verschuldigd op de schuldvorderingen wegens gemene avarij. Artikel XXII luidt als volgt : « In-
 » trest zal verschuldigd zijn op uitgaven, opofferin-
 » gen en toelagen in algemene avarij opgenomen,
 » aan de wettelijk jaarlijkse rentevoet in voege in
 » de bestemmingshaven waar de zeetocht eindigt,
 » of daar waar er geen wettelijke rentevoet erkend
 » wordt, aan 5 per cent per jaar, tot den datum
 » van den staat van gemene avarij, rekening ge-
 » houden met elke provisionele terugbetaling, 't zij
 » door de belaste intresten, 't zij door het deposito-
 » fonds van gemene avarij. »

Deze regel werd in 1924 bijgevoegd en is een der belangrijkste bijvoegingen tot de York/Antwerp Regels. De bedoeling is dat eenieder die in het belang van de gemeenschap uitgaven doet, een hoger verlies ondergaat dan het louter bedrag van zijn zuivere uitgaven of verliezen. (1)

De motieven die tot een herziening van den regel XXII geleid hebben, in de huidige economische internationale toestanden, zijn het behouden van een vasten rentevoet, en in vele gevallen de niet te verrechtvaardigen winsten van de partij (gewoonlijk de Rederij) die de voorschotten gedaan heeft en dit ten nadele van de belaste intresten (gewoonlijk de eigenaars der lading). Bijvoorbeeld: Een Brits schip, waarvan de eigenaar te Londen gevestigd is, ondergaat avarij in een haven van een land waar de rentevoet 10 % bedraagt. Om deze algemene avarij te dekken, zendt de eigenaar uit Londen b.v. 10.000 pond sterling; het schip vaart dan tot de bestemmingshaven in hetzelfde land, en daar

het opmaken van den staat van algemene avarij een gehele tijd zal in beslag nemen, zal uiteindelijk de reder 50 % intrest op zijn uitgaven trekken, niet-tegenstaande hij zelf in zijn land 5 % zal betalen op de kredieten op leveringen.

In het tegenovergesteld geval : een schip behorende tot een nationaliteit van het land waar de rentevoet 10 % is ondergaat avarij in een engelse haven, en moet ginder tot aanzienlijke uitgaven overgaan tot dekking der kosten en opofferingen. Terwijl de eigenaar aan de geldschietters van zijn land 10 % intrest zal te betalen hebben, zal hij in Groot-Brittanië 5 % ontvangen op zijn voorschotten van af den dag der werkelijke uitgave tot het sluiten van het proces-verbaal van gemene avarij. Hier ondergaat de eigenaar van het schip een ernstig verlies.

Ten einde deze moeilijkheden te voorkomen, heeft de I.L.A. een Comité gelast verslag uit te brengen. Het Comité werd samengesteld als volgt: Sir William Mc Nair, Voorzitter; Mr Martin Hill, vertegenwoordigende de Chamber of Shipping van het United Kingdom en de Liverpool Steam Ship owners association; Mr G. T. Charles van de London Assurance; Mr H. B. Edmunds van de London en Provincial Marine Insurance Cⁿ Ltd. vertegenwoordigend het Institute of Londen Underwriters; Mr E.W. Reading van Messrs. Hogg Lindley and Cⁿ, Average Adjusters, en Mr Albert Devèze, Staatsminister en oud-stafhouder der Balie van Brussel.

Na het verslag van den Heer Minister Devèze, is de Conferentie overgegaan tot de algemene discussie waaraan, buiten de leden van het Comité, talrijke leden deel namen. De twee hoofdvraagstukken, te weten hoe de rentevoet zou worden bepaald en tot wanneer de rente verschuldigd zou zijn, werden door de volgende resoluties opgelost :

« Niettegenstaande al wat Regel XXII der York-Antwerp Regels bevat, zal de rentevoet die bij toepassing van deze Regel zal verschuldigd zijn 5 (vijf) procent per jaar bedragen, en deze regel en de York-Antwerpen Regels 1924 zullen samen gelezen worden en gekend als York-Antwerpen Regels 1924-1948.

Alzo zullen de gewone handelsdocumenten t.t.z. cognosementen en verzekeringspolissen, kunnen volledigd worden door eenvoudige bijvoeging van het cijfer 1948 na de clause die zij gebruikelijk dragen « gemene avarij betaalbaar volgens York-Antwerpen Regels 1924. »

* * *

Arbitrage in Internationale Handelszaken :

De I.L.A. heeft de studie van dit vraagstuk ingezet in hare Conferentie van 1938 te Amsterdam. (1) Andere grote wereld associaties hadden hierover reeds te voren resoluties gestemd. Zo had de 7e Internationale Conferentie der Verenigde Staten, gehouden te Montevideo in December 1933, het volgende beslist : « Dat met het oog op engere betrekkingen tussen de handelsverenigingen van Amerika, geheel onafhankelijk van officieel controle, een Inter-Amerikaans Agentschap wordt gesticht om de handelsbelangen van alle Republie-

ken te vertegenwoordigen, en als een der belangrijkste functies de verantwoordelijkheid op zich te nemen voor het instellen van een Inter-Amerikaans systeem van arbitrage. Van daar de oprichting van « Arbitration Standards » en ook « Standard Rules of Procedure ».

In Engeland, waar arbitrage zulke grote omvang heeft genomen in de handels-, nijverheids- en rechtswereld, wordt het gebruik gevolgd één enkel scheidsrechter te benoemen met recht voor de partijen verhaal uit te oefenen voor een Rechtbank van Beroep. Unificatie is reeds te vinden in de clausule die aangenomen werd door de Conference of The Associated Chamber of Commerce of the British Empire, gehouden te Capetown in October 1927, en die luidt als volgt: « De vorming, de » geldigheid en de uitvoering van dit contract zullen dor de wet van... beheerst worden en alle » geschillen die zouden oprijzen uit het contract, » in verband ermede of in betrekking erop, zullen » onderworpen worden aan... met toepassing van » de regels ervan. Te dien einde zijn de partijen » overeengekomen dat de betekeningen in den loop » van dit arbitrage op hun adres zoals opgegeven » in dit contract, zullen geldig en genoegzaam zijn. »

Van het grootst belang zijn ook de resoluties van de International Chamber of Commerce en vooral het ontwerp van internationale wet betreffende de arbitrage voorbereid door het Internationaal Instituut van Rome. (3) In Juni 1946 heeft de Internationale Handelskamer een Internationaal Comité benoemd om « de mogelijkheden van arbitrage, bestaande in de verschillende landen te bestuderen, namelijk de arbitrage-clausulen, de rechtsvorderingen, de erkenning en de uitvoering van vreemde scheidsrechterlijke vonnissen. (3)

Niettegenstaande al deze pogingen aangewend sedert lange jaren, kon men nog geen bepaalde uitslag bereiken, wat uit te leggen is door het feit dat de arbitrage deel uitmaakt van het privaatsrecht, en soms de inwendige openbare orde der Staten in het gedrang komt, daar waar de uitvoering van het vonnis moet vervolgd worden.

Daarbij komt nog de moeilijkheid dat het stelsel van Scheidsrechters-goede mannen (amisables compositeurs) nooit in de smaak van de Angel-Saksische landen is gevallen, daar het « de facto arbitrators » zijn in de plaats van « de jure arbitrators » en omdat zij naar willekeur kunnen beslissen.

Ook is het reglement van het Comité van Internationale Arbitrage doordrongen van de principes van het Angel-Saksisch recht en namelijk de « Arbitration Act » van 1889 en 1934.

In Engeland staat het de partijen ten allen tijde vrij een rechtspunt te laten beslechten door de Rechtbanken. Arbitrage wordt dus altijd getemperd door een verhaal bij de Rechtsmacht en de beslissing van den Scheidsrechter is nooit souverain zoals het voor de scheidsrechters goede mannen het geval is.

Te Brussel heeft de Franse sectie van I.L.A. onder voorzitterschap van M. J. P. Govare een nieuw ontwerp van Reglement van Arbitrage voorgesteld, waarover de discussie heeft gelopen en

waarin men een poging vindt om de standpunten der franse en engelse opvattingen te verenigen.

De voornaamste Regels zijn de volgende :

Artikel 1.

In de contracten wordt er door de partijen voorzien dat alle geschillen zullen beslecht worden volgens het Reglement van Arbitrage van I.L.A. Zij zullen zich onthouden van alle verhaal bij de Rechtbanken.

Artikel 2.

De partij die tot arbitrage wil overgaan, betekent hare beslissing aan den verweerder. Deze notificatie bevat de uiteenzetting van de eisen, alsook de naam en het adres van de scheidsrechter door haar gekozen.

Artikel 3.

Een termijn van één maand wordt aan de verweerder gelaten, van af de ontvangst van de betekening, om aan de aanlegger en aan de door deze gekozen scheidsrechter, de naam en het adres van de door hem gekozen scheidsrechter bekend te maken.

Artikel 4.

Binnen de veertien dagen moeten de twee scheidsrechters een derde scheidsrechter aanstellen, die binnen de veertien dagen zijne aanvaarding betekent.

Vallen de scheidsrechters niet t'akkoord op de keuze van de derde, duiden zij binnen de hierboven bepaalde termijn de personaliteit aan die de derde scheidsrechter zal kiezen. Ingeval van onenigheid zal de Voorzitter van de International Law Association de derde scheidsrechter aanduiden, op vraag van de meest gereede partij.

Artikel 5.

De partij moet, alvorens de aanduiding van haar scheidsrechter te betekenen, zich verzekeren van de aanvaarding van deze laatste. De scheidsrechter die zijne functies heeft aanvaard mag zich ervan niet ontdoen, behalve in geval van wettelijk belet, door de twee andere scheidsrechters bekend.

De scheidsrechter die ontslag neemt zonder zijn twee collega's te kennen, wordt door beslissing van de Voorzitter van de I. L. A. vervangen ten verzoeken van de meest gereede partij.

Artikel 6.

Indien verweerder zijn scheidsrechter niet aanduidt, zal de door aanlegger aangeduide scheidsrechter hem in mora stellen. Wordt hieraan geen gevolg gegeven, zal de scheidsrechter door aanlegger gekozen, als enige scheidsrechter, de zaak tot zich trekken en uitspraak doen. Zijn vonnis zal gelijk staan met een tegensprekelijke beslissing.

Artikel 7.

Een scheidsrechterlijk verdrag wordt enkel opgemaakt daar waar de wet van de plaats der arbitrage het vereist.

Artikel 8.

In geval van overlijden van een scheidsrechter, of van belet, door de andere scheidsrechters er-

kend, wordt er tot de vervanging overgegaan door de partij die de scheidsrechter had aangesteld. Is het de derde scheidsrechter die dient vervangen, zal men overgaan tot de vordering voorzien in artikel 4.

De nieuwe scheidsrechters moeten binnen de veertien dagen na de betekening van het belet, aan de partij die hen moet benoemen, aangeduid worden. Wanneer er, bij het einde van die termijn, geen aanduiding geschiedde, zullen de twee andere scheidsrechters alleen uitspraak doen.

De termijn van de arbitrage begint slechts te lopen van af de betekening der aanduiding van de plaatsvervanger aan de scheidsrechters of van af het einde van de termijn voor deze aanstelling.

Artikel 9.

In afwijking van artikel één, behouden de partijen het recht zich te wenden tot de gewone Rechtbanken, volgens de vormen der plaatselijke wetgeving voor alle bewarende of dringende maatregelen die de grond der zaak niet schaden.

Artikel 10.

De arbitrage wordt gehouden op de plaats door het scheidsrechterlijk College aangeduid.

Artikel 11.

Het College van scheidsrechters bepaalt de te volgen procedure en de onderzoeksmaatregelen met het oog op den aard van het geschil en de rechten der verdediging.

Getuigen mogen gehoord worden en een of meer deskundigen benoemd.

Artikel 12.

De scheidsrechterlijke Rechtbank kan beslissen te vonnissen op memories, zoniet zal zij de partijen in persoon doen verschijnen of door geaccrediteerde mandataris. Raadsliden mogen de partijen bijstaan.

Artikel 13.

Het scheidsrechterlijk vonnis moet opgesteld worden op grond der wet van de plaats waar het zal moeten uitgevoerd worden, volgens gegevens door de partijen verstrekt.

Artikel 14.

Behalve het geval voorzien in artikel 6, worden de vonnissen met meerderheid van stemmen uitgesproken. In geval van onenigheid is de stem van de derde scheidsrechter beslissend.

Artikel 15.

Het vonnis wordt uitgesproken binnen de vier maanden na de samenstelling der Rechtbank. Nochtans schorst een onderzoeksmaatregel de termijn en, in iedere geval, zal na het sluiten van het onderzoek, de te lopen termijn niet minder dan één maand zijn.

Artikel 16.

Het vonnis stelt de kosten vast, inbegrepen de honoraria der scheidsrechters. Provisies mogen in den loop van het geding worden gevraagd.

Artikel 17.

Het vonnis getekend door de enige scheidsrechter of door de derde, wordt opgesteld in zoveel originelen als er partijen zijn en wordt uitgegeven na betaling van de kosten.

Artikel 18.

De scheidsrechters zijn gehouden door het beroepsgeheim.

Artikel 19.

Het vonnis is uiteindelijk. Partijen verzaken aan elk verhaal waaraan zij geldig mogen verzaken.

Artikel 20.

Interpretatie of verbetering van een stoffelijk missig van het vonnis mag door de partij die het verlangt, aan ieder der scheidsrechters aangevraagd worden. De termijn voor de uitspraak is één maand van af het vertoog aan de Scheidsrechterlijke Rechtbank.

Artikel 21.

In geval een der regels van dit Reglement wettelijk verboden mocht zijn, zou hij als niet geschreven aanzien worden, evenals deze die ermede streng onverenigbaar zouden zijn.

Alle andere regels zullen bij de arbitrage toegepast worden.

* * *

Menige kritieken rezen op tegen dit ontwerp. Er werd aan verweten dat het niets voorziet aangaande een centrale organisatie in de schoot der I.L.A., om toezicht uit te oefenen over de uitvoering der regels. Zulke organisatie bestaat in den schoot van de American Arbitration Association en de Internationale Handelsrechtbank. De handelaars zullen bijgevolg de formule A.A.A. en C.C.I. kiezen indien zij niet — zoals b.v. in de graanhandel — aangesloten zijn bij een volledige scheidsrechterlijke Kamer.

Men doet ook opmerken dat bij gebrek aan centrale organisatie, het ontwerp grotendeels als onuitvoerbaar voorkomt, daar de termijnen te kort zijn in geval b.v. een partij in Frankrijk vertoeft en de andere in Brazilië. Ook kan men bezwaarlijk aannemen dat de scheidsrechter van de aanlegger (Nr 6) partij kiezen tegen de verweerder.

Mr Albert Lilar, lid der Belgisch-Luxemburgse sectie, wees in zijn verslag op de grote moeilijkheden die zich voordoen doordat men niet genoeg rekening houdt met de oneindige verschillen in de wetgevingen, in de handelsgebruiken en met het feit dat belangrijke groepen handelaars, in alle landen, hun eigen organisatie bezitten, en natuurlijk beroep zullen doen op de scheidsrechters uit hun vak. Maar tal van handelaars die in internationale handelszaken betrokken zijn, zullen beroep willen doen op het oordeel van gespecialiseerde rechters, liever dan op het gerecht van een vreemd land. Het is hier dat de I.L.A. nuttig werk kan verrichten. Te dien opzichte kan Mr. Lilar het frans ontwerp in het algemeen bijtreden; hij maakt des aangaande de volgende opmerkingen.

De wijze waarop de scheidsrechterlijke Rechtbank wordt samengesteld is een goede voorzorg

tegen de pogingen van verweerders van slechte trouw, die de procedure trachten te ontzenuwen. De verzaking aan arbitrage door « goede mannen » is een gelukkig idee, evenals de keuze die aan de scheidsrechter wordt gelaten de wet te kiezen die zij zullen toepassen.

Een zekere herziening dringt zich nochtans op, namelijk aangaande de betekening door aanlegger aan verweerder, van zijn wil een arbitrage aan te vragen over een bepaalde betwisting. Hier moet men voorzichtig zijn en b.v. het recht voor verweerder voorzien een tegeneis te stellen. Ook dient vermeden, bij gebrek aan vervanging van een scheidsrechter, het vonnis door twee scheidsrechters te laten uitspreken. Voor het geval er onenigheid ontstaat, zou de regel moeten zijn dat er altijd drie scheidsrechters zouden zetelen. De sanctie van n° 6 is zeker te streng; het ware beter aan den Voorzitter van I.L.A. de zorg toe te vertrouwen de scheidsrechter van de verstekmakende partij aan te duiden.

Eindelijk bestaat er een leemte in het ontwerp: het spreekt niet van de uitvoering der vonnissen. Internationale verdragen tussen de voornaamste Staten betreffende het exequatur der scheidsrechterlijke verdragen zijn onmisbaar, zo niet zal zeer dikwijls het hele stelsel praktisch zonder uitwissel blijven.

Een beperkt comité zou deze punten kunnen overwegen.

III. — *Echtscheiding. — Hoede der kinderen en verplichting tot onderhoud.*

Van hoog sociaal belang is de studie der conflicten die ontstaan ter gelegenheid van de uitvoering van vonnissen betreffende de hoede der kinderen, in den loop van een geding tot echtscheiding en ook ter gelegenheid van veroordelingen tot de betaling van onderhoudsgeld. (5)

Ongelukkiglijk zullen alle pogingen tot unificatie van regels, usanciën of wetten betreffende deze zaken dode letter blijven, zolang de verschillende Staten zich niet lenen tot een erkenning der meest essentiële principes, zonder dewelke de eenheid niet te bereiken is.

De uitbreiding der internationale betrekkingen, de veranderingen van nationaliteit van burgers die zich door oorlogsomstandigheden hebben verplaatst, het feit dat een groot aantal families uiteengerukt werden, geven in talrijke gevallen gelegenheid tot volstrekte miskennis der meest elementaire plichten verbonden aan het huwelijk.

Het wordt natuurlijk dringend eerst en vooral te weten waar de eis in betaling van onderhoudsgeld en de geschillen betreffende de hoede der kinderen zullen ingeleid worden. Is het de Rechtbank van de huwelijkswoonst, daar waar de echtgenoot verblijft, daar waar de vrouw verblijft of daar waar de kinderen verblijven?

Men weet dat de Conventie van Den Haag vervallen is, daar de Staten zich meestal hebben teruggetrokken. De enige wijze van onderzoek bestaat in

het nagaan der principes waarop de rechtspraak in de verschillende landen zich steunt. Een zeer volledige vergelijkende studie werd in den schoot van I.L.A. uitgewerkt door Mevrouw Marcelle Kraemer-Bach, advocaat der Balie van Parijs. Het conflict ontstaat meestal omdat men aarzelt tussen de toepassing der nationale wet en der vreemde wet, wanneer deze laatste zich inspireert van de openbare orde.

Een internationale openbare orde moet de beslissingen voortaan inspireren en dit in het belang hetzij zij van de vrouw schuldeiseres van onderhoudsgeld, hetzij in het belang der kinderen. Het zal dus voortaan zonder belang worden te weten, wanneer een gehuwde vrouw zich wendt tot de Rechtbank van de plaats waar de man woont, of er in een ander land een geding tot echtscheiding hangend is of niet. Zie: Répertoire de Droit International Tome V, page 573, par: 185, 5°; Verbrek. Frankrijk 20-7-1911, S. 1911-1912; Req. 27-3-1922 S. 1923-1-27; Parijs 21-7-1926 « Risgallah » Clunet 1927-395; Artikel 6 der Conventie van Den Haag.

Het is dus te wensen dat een akkoord zou gesloten worden, ten einde de conflicten betreffende de hoede van het kind of het onderhoudsgeld in den loop van het huwelijk of na de echtscheiding of de scheiding van lijf en goederen, op te lossen met toepassing der volgende wetgevingen:

- hetzij de wet van de verblijfplaats van het kind of van de schuldeiser van onderhoudsgeld;
- hetzij de nationale wet van het kind, rekening gehouden in hoofdeorde met zijn belang, volgens appreciatie van de rechter bij wie de zaak ahangig is, vooral indien het kind buiten het Kristendom verblijft.

In dien zin zouden de verschillende secties van I.L.A. stappen aanwenden bij hunne respectievelijke Regeringen en Parlementen, om wijzigingen in hunne wetten te bekomen.

* * *

Zoals het in de inleiding van dit artikel herinnerd werd zal het uitvoerend comité van de I.L.A. deze verschillende onderwerpen en resoluties nog moeten in overweging nemen voor het eraan te geven gevolg.

Charles BOELENS.

Stafhouder der Balie van Antwerpen

(1) Zie The York Antwerp Rules, door G. R. Rudolf, Londen, 1926, blz. 132. — Engels en Van Peborgh, Belgique Judiciaire, 1860, col. 1441.

(2) Zie Rechtskundig Weekblad, 25 September 1938, nr. 2, blz. 50 en volgende.

(3) S. A. N. - U. D. P., 1936, Etudes III, Arbitrage Doc. 23.

(4) Chambre de Commerce Internationale, Conférence sur l'arbitrage International 13-15 juin 1946, Compte rendu des séances, blz. 61.

(5) Betreffende het uitwissel van vonnissen van echtscheiding op internationaal gebied: Zie Rechtsk. Weekblad 1947, blz. 000. Zie Dr H. Van Kriepen « On Divorce », Verslag voor Internationaal Bas Association-Conferentie, Den Haag 1948.

De Beneluxlanden en de eenmaking van het Recht

« Het moeilijke kan dadelijk gedaan worden, het onmogelijke vergt enige tijd. »

(P. Struye, rede uitgesproken op 17 April 1948 bij de instalatie van de Benelux-Studiecommissie voor éénmaking van het Recht.)

Na de eerste twee vergaderingen te Brussel gehouden te hebben, kwam de Benelux-Studiecommissie voor éénmaking van het Recht — welke op 17 April l.l. op initiatief van de heer P. Struye, Minister van Justitie, gesticht werd, te 's-Gravenhage bijeen op 15 en 16 October.

Over het tot stand komen, het doel, het praktisch nut en de samenstelling van deze Commissie verscheen reeds een artikel van de hand van Dr. J. Van der Gucht in nr 2 van het maandblad « Benelux ».

Om een snellere oplossing te bereiken op ieder der bestudeerde gebieden werd de Commissie gesplitst in drie subcommissies: de eerste werd belast met de bestudering van een uniforme regeling op het gebied van het internationaal privaatrecht; de tweede heeft tot taak voor de drie landen dezelfde principes vast te leggen inzake de verplichte verzekering tegen auto-ongevallen, terwijl de derde een verdrag ontwerpt betreffende de uitlevering.

* * *

Het spreekt vanzelf dat voor de subcommissie voor internationaal privaatrecht een zeer lastige taak weggelegd is.

Inderdaad, stond men hier voor een nog gans braakliggend werkterrein en alle eer komt toe aan de Leidense professor Mr. E. M. Meijers, die enige regelen betreffende het internationaal privaatrecht vaststelde. Deze regelen werden naderhand overgenomen in een Nederlands wetsontwerp.

Het gaat natuurlijk niet op dit Nederlandse wetsontwerp zonder meer over te nemen in België en Luxemburg. Eenmaking op dit uiterst kies gebied is moeilijk te bewerken, vooral daar hier aan het personen- of familierecht geraakt wordt. Een Zwitsers jurist drukt dit zeer klaar uit waar hij schrijft: « Tradition et sentiment sont étroitement liés dans l'âme de l'homme. C'est pour cela que tout ce qui touche au sort de la famille est moins apte à l'unification » (1).

Toch liet de subcommissie zich niet door de omvangrijkheid en moeilijkheid der stof afschrikken en, voortgaande met de te Brussel begonnen besprekingen hebben de drie afvaardigingen te 's-Gravenhage zich akkoord verklaard over de beginselen welke zouden gelden op het gebied van de bekwaamheid, de rechten en verplichtingen der echtgenoten, de echtscheiding, het huwelijksgoederenrecht, de betrekkingen tussen ouders en kinderen, de onderhoudsverplichting, de onbekwamen, het beheer van de goederen van een afwezige, het successierecht en de contracten.

Dat dit niet zonder moeilijkheden gepaard ging

(1) Adolf F. Schnitzer, De la diversité et de l'unification du droit, Bazel, 1946, blz. 46.

en dat dit vaak tot zeer vinnige discussies aanleiding gaf, hoeft niet gezegd. Voorzeker is hiermede de taak dezer subcommissies op verre na niet ten einde, maar « goed begonnen, is half gewonnen ».

* * *

Wat het verzekeringsrecht betreft, werd een zeer belangrijk resultaat bereikt op het gebied der verplichte verzekering tegen auto-ongevallen.

De afvaardigingen der drie betrokken landen zijn tot het besluit gekomen dat deze stof door de volgende beginselen zou beheerst worden.

Het principe van de omkering van de bewijslast, hetwelk reeds aanvaard werd in Nederland en Luxemburg, zal voortaan als verplichte regel gelden voor de Benelux-landen. Hier valt echter te noteren dat in die zin reeds door de heer senator Buisseret een wetsvoorstel neergelegd werd.

Eveneens zal op ieder houder van een autovoertuig de verplichting rusten zich tegen ongevallen te verzekeren bij een door de Staat toegelaten verzekeringsorganisme.

De voorwaarden aan dewelke de verzekeringspolissen zullen moeten beantwoorden zullen nader bepaald worden.

Om zijn rechten te doen gelden zal het slachtoffer of zijn rechthebbende een « zelfstandige » vordering (action directe) bezitten tegen de verzekeraars.

Voor het geval dat het slachtoffer zich in de onmogelijkheid bevindt het herstel der schade te bekomen, wordt het stichten van een waarborgfonds voorzien.

Aan de Belgische delegatie werd opdracht gegeven om een ontwerp van verdrag op te stellen, waarin de hoger vernoemde beginselen neergeschreven zullen worden.

Dit ontwerp zal daarna aan de andere twee afvaardigingen medegedeeld worden.

Zodra de afvaardigingen van de betrokken landen hun akkoord zullen gegeven hebben over de tekst van dit ontwerp, zal het aan hun respectievelijke regeringen onderworpen worden.

* * *

Het derde onderwerp dat op de agenda der vergadering stond, was het probleem der uitlevering.

In haar vorige bijeenkomst te Brussel was de subcommissie akkoord geraakt over de beginselen welke onder vorm van verdrag zouden opgenomen worden.

De in overeenstemming daarmee door de afvaardigingen opgestelde ontwerpen werden op de vergadering te 's-Gravenhage grondig en in detail besproken.

Uitgaande van de gedachte dat de Benelux-landen een rechtseenheid vormen, werden dan ook zekere regels aanvaard welke gevoelig afwijken van de thans geldende voorschriften op dit gebied.

Een andere praktische reden om deze afwijkingen te verantwoorden ligt wel in het feit dat het thans in de betrokken landen geldende extraditie-

recht erg verouderd is, en absoluut dient aangepast te worden aan de noodwendigheden der twintigste eeuw, welke een snelle en soepele regeling van dit vraagstuk eisen.

Het enumeratiesysteem dat wordt teruggevonden in al de verdragen die tot hiertoe afgesloten werden, wordt dan ook volkomen prijs gegeven, en een veel eenvoudiger stelsel werd aangenomen.

Aldus wordt uitgeleverd voor elk strafbaar feit waarop terzelfdertijd door de wet van het aanvragend land en die van het aangezocht land een vrijheidsstraf van ten minste 6 maand is gesteld. Doch wanneer het feit reeds tot een veroordeling heeft aanleiding gegeven, wordt de uitlevering slechts toegestaan indien het totaal der uitgesproken straffen ten minste 3 maand gevangenisstraf bedraagt.

Ook werden in het kader van Benelux de voorwaarden, welke aan de uitlevering gesteld worden veel breder opgevat dan deze welke geëist worden tegenover de andere landen.

De uitlevering van gedetineerden zal insgelijks mogelijk zijn, dit om aan het gebrekkig systeem van de confrontatie aan de grens voor goed een einde te stellen.

Wat de procedure aangaat, werd het beginsel aanvaard dat aan de uitlevering een meer gerechtelijk karakter dient gegeven te worden. De aanvragen tot uitlevering zullen voortaan door de ambtenaar van het Openbaar Ministerie van het aanvragend land rechtstreeks gericht worden tot de ambtenaar van het Openbaar Ministerie van het aangezocht land.

Deze laatste maakt de aanvraag bij het bevoegde rechtscollege aanhangig om uitspraak te doen.

Verder werden in het ontwerp van verdrag speciale bepalingen voorzien wat betreft de doorvoer of het transito van uit te leveren personen, alsmede aangaande de voorlopige aanhouding en de rogatoire commissies.

Een beperkt comité, samengesteld uit afgevaardigden van de drie betrokken landen, zal kortelings de definitieve tekst opstellen van een ontwerp van verdrag.

Daar de subcommissie inzake strafrecht klaar gekomen is met het vraagstuk der uitlevering, werden met het oog op de volgende bijeenkomst de mogelijke onderwerpen ter bestudering besproken.

Voorstellen werden gedaan om een uniforme regeling te bewerken in zake de vermogensdelicten, het kinderstrafrecht en het vreemdelingenvraagstuk.

Bij de bespreking van deze onderwerpen bleek dat niettegenstaande de complexiteit en uitgebreidheid van het probleem, het vreemdelingenvraagstuk als het meest dringende voorkwam.

Dit vraagstuk zal dan ook in de eerste plaats bestudeerd worden. Doch vooraleer hiermede een aanvang wordt gemaakt, zullen desaanstaande inlichtingen in de betrokken landen ingewonnen worden, ten einde het probleem in zijn volle en juiste omvangrijkheid te kunnen bestuderen.

Na de vergadering werd de Commissie uitgenodigd op een banket, hetwelk haar in het prachtig kader van het kasteel « Oud Wassenaar », door de heer Mr. Th. R. J. Weijers, Minister van Justitie van Nederland, aangeboden werd.

Dit zeer geslaagd diner werd bijgewoond door Z.Exc. de heer L. Nemry, ambassadeur van België in Nederland, de heer P. Struye, Minister van Justitie van België, de heer Van Maarseveen, gewezen Minister van Justitie, thans Minister van Binnenlandse Zaken van Nederland, en de heer Jaspar, Secretaris-Generaal van de Belgisch-Nederlands-Luxemburgse Douaneovereenkomst.

Na de uitgenodigden te hebben verwelkomd, wenste de heer Weijers de heer P. Struye geluk voor het initiatief dat hij genomen heeft met het oprichten van deze Commissie.

Hij aanzag het als zijn plicht insgelijks het aanzienlijk en zeer vruchtbaar werk in het daglicht te stellen hetwelk door de leden tot hiertoe gepresteerd werd. Gaarne zag hij hen in deze richting voortgaan.

De heer Paul Struye dankt zijn collega voor de woorden van lof, en is er van overtuigd dat al de genodigden het zeer gulle onthaal dat hen te beurt viel ten zeerste op prijs stellen.

Hij hield er aan eveneens te wijzen op het verdienstelijk werk dat de Commissie in deze paar maanden geleverd had en wenste haar hiermede hartelijk geluk.

Wat hem vooral getroffen had, vervolgde de heer P. Struye, was de geest waarin deze Commissie werkte.

Daar waar in andere internationale bijeenkomsten al te vaak de klemtoon gelegd wordt op hetgeen verdeelt, wordt hier gezocht naar hetgeen verenigt.

Bij langdurig en geestdriftig handgeklap van de aanwezigen, maakte de heer P. Struye vervolgens bekend dat de Universiteit te Leuven aan de heren Professoren Mr. E. M. Meijers en Mr. W. P. J. Pompe het doctoraat « Honoris causa » verleend had.

Na uit naam van de Luxemburgse delegatie zijn hoge waardering voor het Nederlands Vorstenhuis uitgedrukt te hebben, sprak de heer A. Huss, afgevaardigde van de Luxemburgse Minister van Justitie, zijn innige dank uit voor de warme ontvangst die hij en zijn collega's genieten mochten.

De heer voorzitter Van Dievoet, na in het kort de werkzaamheden van de Commissie samengevat te hebben, bevestigde nogmaals de bedoeling van de Commissie om haar werkzaamheden in hetzelfde tempo voort te zetten.

Hij hoopt dat door de betrokken regeringen aan de twee ontwerpen, welke de Commissie binnen kort zal opgesteld hebben, een gunstig en spoedig gevolg zal verleend worden.

Met luide toejuichingen werd de rede van de heer voorzitter besloten.

J. CLAES,
Dr. Juris,
Plaatsvervangend Secretaris.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 24 Mei 1948.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever : M. Simon.

Eerste advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Vonnis (in strafzaken). — Verschillende arresten uitgesproken in éénzelfde zaak door het militair gerechtshof anders samengesteld. — Niet-inachtneming van het voorschrift van art. 209 Sv. — Nietigheid.

Wanneer door het militair gerechtshof bij verschillende arresten op verschillende data na het verslag van de voorzitter, eensdeels de samenvoeging van de vervolgingen tegen verschillende verdachten wegens verknoctheid en anderdeels de tenietdoening van het vonnis wegens niet hersteld verzuim van substantiële vormen werd beslist, is het daaropvolgend arrest van veroordeling — uitgesproken door het met uitzondering van de voorzitter anders samengesteld militair gerechtshof — nietig, wanneer uit geen enkel stuk waarop het Hof van Verbreking acht kan slaan, blijkt dat een nieuw verslag werd uitgebracht. Het voorschrift van art. 209 van het wetboek van strafvordering moet inderdaad op straf van nietigheid worden in acht genomen.

Godderis en cs. t / Beheer van Financiën en cs., b.p.

Gelet op het bestreden arrest gewezen op 20 Januari 1948 door het Militair Gerechtshof te Gent;

A. Aangaande de beslissing over de publieke vordering :

Over het middel ambtshalve opgeworpen : schending van artikel 209 van het Wetboek van Strafvordering :

Overwegende dat blijkens de stukken der rechtspleging het Militair Gerechtshof, na het verslag gedaan door de Heer Voorzitter te hebben gehoord, bij arrest d.d. 28 April 1947, de vervolging ingesteld tegen de eerste vijf aanleggers wegens verknoctheid heeft gevoegd bij deze ingesteld tegen zesde aanlegger;

Dat op 12 Mei 1947 het Hof, uit dezelfde leden samengesteld, na het verslag van de Heer Voorzitter gehoord te hebben het vonnis gewezen tegen de eerste vijf aanleggers, heeft te niet gedaan wegens niet hersteld verzuim van substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven vormen;

Dat op 20 Januari 1948 het Militair Gerechtshof samengesteld uit leden welke, met uitzondering van de Heer Voorzitter, geen deel hadden uitgemaakt van het Hof tijdens de debatten die bovenvermelde arresten voorafgegaan waren, het aangevallen arrest van veroordeling, inzonderheid gegrond op het vooronderzoek, heeft gewezen, zonder dat uit enig stuk waarop het Hof van Verbreking acht zou kunnen slaan, blijkt dat een nieuw verslag gedaan werd;

Overwegende dat dergelijk verslag moest gedaan worden overeenkomstig artikel 209 van het Wetboek van Strafvordering;

Dat het nalaten van die op straf van nietigheid voorgeschreven vorm de verbreking van het arrest medebrengt;

Waaruit volgt dat het onderzoek van de door aanlegger Ramboer aangevoerde middelen nutteloos is;

Aangaande de beslissing over de vorderingen van de burgerlijke partijen :

Overwegende dat de verbreking van de beslissing over de publieke vordering, de verbreking medesleept van de beslissing over de vorderingen van de burgerlijke partijen;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Militair Gerechtshof zetelende te Gent en dat melding er van zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt de burgerlijke partijen ieder tot een veertiende der kosten;

Verwijst de zaak naar het Militair Gerechtshof anders samengesteld.

NOOT : De cassatierechtspraak in verband met de gestelde sanctie op de niet inachtneming van het voorschrift van art. 209 Sv. is in de zin van bovenstaand arrest gevestigd. Men zie o.m. Verbr. 5 Februari 1883, Pas. 1883, 1, 31; id. 15 Februari 1884, Pas. 1884, 1, 204; id. 12 November 1923, Pas. 1924, 1, 23; id. 7 April 1924, Pas. 1924, 1, 287; id. 21 November 1932, Pas. 1932, 1, 17. Vgl. ook Verbr. 11 Augustus 1943, Pas. 1943, 1, 314 en Schuind, *Traité pratique de droit criminel* II, (3e éd.) p. 340 e.v.

De niet inachtneming van het andere voorschrift van art. 209 Sv., luidens hetwelk binnen de maand over het hoger beroep uitspraak zal worden gedaan, is met geen nietigheid gesanctionneerd. Zie o.a. Verbr. 29 Maart 1938, Pas. 1938, 1, 123.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 5 October 1948.

Voorzitters : M. Baers.

Bijzitters : M.M. Valentin en Thelen.

Subst. Procureur-generaal : M. Dyckmans.

Pleiters : Mrs. Van Keerbergen en Bosmans.

Apotheker. — Aflevering van vergift op schriftelijke aanvraag van een te goede naam en faam bekende persoon. — Hoe deze laatste woorden moeten verstaan worden ?

De apotheker, die op schriftelijke aanvraag vergift aflevert aan een persoon, na zich over de identiteit en het beroep van die persoon vergewist te hebben, handelt niet in strijd met de hem door de wet opgelegde verplichting, als die persoon als achtbaar bekend was en aan de apotheker niets bekend was of normaal moest bekend zijn, waaruit bleek, dat die persoon die goede naam en faam onwaardig was.

O.M. t/D. en v.d.B.

Verdacht van te Leuven, kanton Leuven, op 10 Mei 1947 : beiden apotheker zijnde, zware do-

sissen van vergiften, opgesomd in de lijst III van de bijlagen van de Pharmacopée en van het Besluit van de Regent, dd. 6 Februari 1946, namelijk:

A. — de eerste : vijf gram arseniczuuranhydride,

B. — de tweede : veertig centigram strychninenitraat te hebben afgeleverd zonder dat deze aflevering gebeurde op vertoon van een door een geneesheer, een doctor in de veeartsenijkunde of een licentiaat in de tandheelkunde geschreven, gedagtekende en ondertekende aanvraag van een te goede naam en faam bekend persoon;

Gezien de beroepen ingediend op 12 Juni 1948 door de beklaagden en door het Openbaar Ministerie tegen beide beklaagden, tegen het vonnis uitgesproken door één Rechter de 3 Juni 1948 door de Rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement Leuven, dewelke, rechtdoende in correctionele zaken, zegt dat de telastgelegde feiten bewezen zijn, enz.;

Aangezien de beroepen regelmatig zijn en in de wettelijke termijnen werden ingesteld;

Aangezien het bewezen is gebleven dat op 10 Mei 1947 beide betichten, apotheker zijnde, zware dosissen vergift, namelijk de eerste 5 gr. arseniczuuranhydride, en de tweede 40 cgr. strychninenitraat, opgesomd in de lijst III van de bijlagen van de Pharmacopée en in het Besluit van de Regent van 6 Februari 1946, hebben afgeleverd zonder een door een geneesheer, een doctor in de veeartsenijkunde of een licentiaat in de tandheelkunde geschreven, gedagtekende en ondertekend voorschrift, doch op vertoon van een schriftelijke, gedagtekende en ondertekende aanvraag van wijlen Bruyninckx Leonie; dat volgens de aanvraag die vergiften bestemd waren voor het vergeven van een hond, doch dat enkele uren na het verkrijgen van deze vergiften Bruyninckx Leonie bij middel van deze producten zelfmoord pleegde;

Aangezien beide betichten beweren dat ze gerechtigd waren die vergiften af te leveren, daar ze met inachtneming van de beschikkingen van het hogervermeld Regentsbesluit deze producten hebben afgeleverd aan een te goede naam en faam bekend persoon;

Aangezien uit de gegevens der zaak is gebleken dat beide betichten zich hebben vergewist van de identiteit en het beroep van aanvraagster, en dat het anderzijds hoegenaamd niet werd bewezen dat aangaande aanvraagster, die als achtbaar bekend was, aan betichten iets bekend was of normaal moest bekend zijn waaruit bleek dat aanvraagster die goede naam en faam onwaardig was;

Aangezien de wetsvoorschriften in zake, bij gebrek aan nadere toelichting, dienen te worden verstaan in deze zin dat de apotheker de bedoelde dosissen vergift moet weigeren aan personen die geen voorschrift voorleggen en van wie hij weet of moet weten dat ze wegens hun beroep of wegens hun kennelijk slecht gedrag, of wegens andere omstandigheden, niet als eerbaar kunnen worden aangezien;

Aangezien een andere interpretatie erop zou neerkomen aan de apotheker de onmogelijk na te leven verplichting op te leggen bij iedere aanvraag een

uitvoerig onderzoek naar de achtbaarheid van de aanvrager in te stellen; iets waartoe hij alle wettelijke bevoegdheid mist;

Aangezien volgt uit wat voorafgaat dat betichten zich naar de wetsvoorschriften in zake hebben gedragen; dat derhalve de feiten, door de eerste rechter vastgesteld, niet bewezen zijn gebleven door het onderzoek voor het Hof gedaan;

Om deze beweegredenen,

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak;

Gezien de wet van 15 Juni 1935, en namelijk artikel 24, alsook artikel 211 van het Strafvorderingswetboek, aangeduid ter zitting door de heer Voorzitter;

Doet het vonnis te niet;

Wijzigende : spreekt beide betichten vrij en stelt ze buiten zaak zonder kosten.

NOOT : Zie vonnis a quo Corr. Rb. Leuven, 3 Juni 1948, R.W. 1948-1948, 90.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 12 Mei 1948.

Voorzitter : M. Van Winkel.

Raadsheren : M.M. Van Hoy en Vanden Abeele.

Advocaat-generaal : M. Bohyn.

Pleiters : Mrs. Van Ryn (Brussel), Goethals en Van Baarle (Antwerpen).

Gemeente. — Liquidatie der grote agglomeraties. — Aanwerving van personeel der «voorlopig comité van Burgemeesters». — Geen dienstverband met wettelijke gemeente.

Het personeel, aangeworven door een organisme, ingericht door het bij het Londense wetsbesluit van 30 Augustus 1944 ingesteld «comité van burgemeesters» der nietig-verklaarde grote agglomeraties, is niet in dienst van de gemeente, die van de grote agglomeraties deel uitmaakte, maar van een voorlopig in het leven geroepen feitelijke gemeente. Het is derhalve deze feitelijke gemeente, die civielrechtelijk aansprakelijk moet gesteld worden voor de eventuele onrechtmatige daden van het door haar aangeworven en met haar in dienstverband staande personeel.

O.M., Duckaert en Van Maele t/ Cleys en College van burgemeester en schepenen der stad Antwerpen.

Verdacht van : te Antwerpen de 21 Februari 1945 : de eerste; Bij gebrek aan voorzicht of voorzorg doch zonder het inzicht om de persoon van een ander aan te randen onvrijwillig de dood van Van Maele Leon veroorzaakt te hebben;

Tweede : Zich burgerlijk en solidairlijk verantwoordelijk te horen verklaren voor de veroordelingen tot de kosten van het geding die zouden ten laste gelegd worden van haar ondergeschikte (eerste gedaagde) die het feit gepleegd heeft tijdens de uitoefening der diensten voor dewelke hij door haar gebezigd was;

Bij vonnis van de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen dd. 11 Juli 1946, correctionele kamer met drie rechters, werd Cleys Henricus schuldig verklaard aan het feit hem ten laste gelegd en met aanneming van verzachtende omstandig-

heden veroordeeld tot een geldboete van 200 frank met 60 opdeclemen 1.400 fr. of 2 maand voorwaardelijk drie jaar;

Beklaagde Cleys werd veroordeeld tot de kosten 1.487 fr. invorderbaar bij lijfswang van 1 maand;

De Stad Antwerpen werd solidair veroordeeld tot het betalen met de beklaagde tot de gerechtskosten;

Beklaagde Cleys en de Stad Antwerpen werden hoofdelijk veroordeeld tot betaling aan de burgerlijke partijen;

1° Duckaert Marie de som van 507.379 frank met de wettelijke intresten sinds 21 Februari 1945, de gerechtelijke intresten en de kosten;

2° Van Maele Willy de som van 17.370,32 frank met de wettelijke intresten sinds 21 Februari 1945 de gerechtelijke intresten en kosten belopende tot op de dag van het vonnis op 5 fr.;

Op beroep op voormeld vonnis door Cleys de 16 Juli 1946, door de Stad Antwerpen en het Openbaar Ministerie, dezelfde datum en door de burgerlijke partijen op 17 Juli 1946 werden bij arrest van de 10° kamer van het Hof van Beroep te Brussel de 23 November 1946 de beroepen ongegrond verklaard en het beroepen vonnis in ieder van zijn beschikkingen zowel op strafrechtelijk als op burgerlijk gebied (het bestreden vonnis) bevestigd en Cleys en de Stad Antwerpen werden elkheelijk in $\frac{3}{4}$ van de kosten van beroep belopende in het geheel op 316 fr. jegens de openbare partij veroordeeld en de burgerlijke partijen ieder tot $\frac{1}{2}$ van de kosten van beroep, de kosten jegens de openbare partij invorderbaar met deze van eerste aanleg, bij middel van lijfswang tegen Cleys waarvan de duur bepaald blijft zoals door de eerste rechter vastgesteld;

Op voorziening in Verbreking door de Stad Antwerpen tegen voormeld arrest van het Hof van Beroep te Brussel, werd door arrest van het Hof van Verbreking dd. 5 Januari 1948, voormeld arrest verbroken in zover het de Stad Antwerpen veroordeelt;

Duckaert en Van Maele werden veroordeeld tot de kosten;

De zaak aldus bepaald werd verwezen naar het Hof van Beroep te Gent;

Gehoord (.....);

Overwegende dat de verjaring der publieke vordering tegen de Stad Antwerpen regelmatig gestuit werd binnen de wettelijke termijn door het beroep van het Openbaar Ministerie dd. 16-7-1946;

Overwegende dat de beschikkingen van het arrest van het Hof van Beroep te Brussel dd. 23-11-1946 die uitsluitend betrekking hebben op de vervolging lastens Cleys Henri en op de eisen der burgerlijke partijen Duckaert Marie Wwe Van Maele Frans, en Van Maele Willy in zover hun eisen gericht zijn tegen Cleys Henri en de Belgische Staat, kracht van gewijsde hebben verworven;

Overwegende dat de Stad Antwerpen, vertegenwoordigd door haar College van Burgemeester en Schepenen, evenals het Openbaar Ministerie in zover hun eisen gericht zijn tegen de Stad Antwerpen tijdig en op geldige wijze in hoger beroep

gekomen zijn tegen het vonnis der correctionele rechtbank te Antwerpen dd. 11-7-1946;

Overwegende dat de besluiten der Secretarissen-generaal waarbij de grote agglomeraties werden opgericht nietig verklaard werden door art. 1, A-3 der besluitwet van 5 Mei 1944, dat nochtans bij het einde der vijandelijke bezetting, het wettig bestaan, althans ten voorlopige titel der grote agglomeraties en dus ook van « Groot Antwerpen », als feitelijke gemeenten door de wetgever werd aangenomen, dat inderdaad het besluit der in Raad vergaderde Ministers dd. 30-8-1944 een voorlopig Comité samengesteld uit de burgemeesters van de bij de grote agglomeraties ingelijfde gemeenten belaste met de overdracht aan de verschillende gemeenten van de uitoefening van de bevoegdheden, het personeel en het materieel: dat, door zelfde besluit dd. 30-8-1944, bij wijze van overgangsmaatregel en gedurende het tijdperk dat de overdracht voorafging, de bevoegdheden van de gemeenteraad en deze van het College van Burgemeester en Schepenen aan dit voorlopig Comité van Burgemeesters opgedragen werden waaruit voortvloeit dat diens rechtspersoonlijkheid tijdens de duur van zijn werkzaamheid als beheerder der samengevoegde feitelijke gemeenten, tot geen betwisting hoegenaamd aanleiding kan geven; dat trouwens het besluit van de Regent dd. 31-1-1945, hetwelk verscheen in het Staatsblad van 25-2-1945 en vanaf die datum van kracht werd, een College van Likwidatoren aanstelde om tot de vereffening van het financieel beheer der samengevoegde feitelijke gemeenten over te gaan en in die mate de bevoegdheid van het voorlopig Comité van Burgemeester voorzien bij het besluit d.d. 30-8-1944, beperkte;

Overwegende dat, bij toepassing van art. 2-A van het besluit dd. 30-8-1944 het voorlopig Comité van Burgemeesters der Antwerpse agglomeratie bij beslissing dd. 13-11-1944 een opruimingsdienst inrichtte onder de leiding van ingenieur Van Wingham en deze dienst onder meer belastte met het schoren of afbreken van bouwvallige muren die gevaar opleverden voor de openbare veiligheid: dat bij zelfde beslissing, Ingenieur Van Wingham er toe gemachtigd werd 600 losse werklieden voor de opruimingswerken aan te werven;

Overwegende dat weliswaar, met het oog op een spoedige tussenkomst waar het nodig blijken mocht het effectief van de opruimingsdienst gedeeltelijk gedecentraliseerd werd met die verstande dat bestendig een sterke opruimingsploeg te Antwerpen en kleinere ploegen in de randgemeenten ter beschikking zouden zijn; dat die omstandigheid evenwel niet van aard is om toe te laten aan de opruimingsdienst het karakter van een stadsdienst van Antwerpen toe te kennen;

Overwegende dat integendeel de opruimingsdienst ingericht door het voorlopig Comité van Burgemeesters op 31-11-1944 geroepen was om ten behoeve van geheel de Antwerpse agglomeratie op te treden en aldus een intercommunaal karakter had, dat zijn personeel rechtstreeks door het diensthoofd en zonder tussenkomst van de gemeenteraad der Stad Antwerpen aangeworven werd, dat zijn werkzaamheden verricht werden onder controle

van een afgevaardigde van de Staat en zijn uitgaven in verband met de opruimingswerken en de herstellingen aan de geteisterde woningen intregaal door de Staat werden afgedragen;

Overwegende dat Cleys Henri, bij toepassing der beslissing van het voorlopig Comité van Burgemeesters dd. 13-11-1944, als ploegbaas in de opruimingsdienst der Antwerpse agglomeratie werd aangeworven en gebezigd; dat zijn naam op de loonstaten der losse werklieden van de opruimingsdienst voorkomt; dat hij dienvolgens toen het ongeval zich voordeed, in dienst was van de voorlopige in het leven geroepen feitelijke gemeente onder het beheer van het voorlopig Comité van Burgemeesters der Antwerpse agglomeratie en niet van de Stad Antwerpen zodat deze laatste geen bevoegdheid had om aan Cleys Henri bevelen of onderrichtingen te geven in verband met de uitvoering van zijn opruimingswerk en als burgerlijk aansprakelijk over hem buiten zake dient te worden gesteld;

Om deze redenen :

Gelet op artikelen 194 en 211 van het wetboek van strafvordering 24 der wet van 15-6-1935 door de heer Voorzitter op deze terechtzitting aangeduid en verwerpende als ongegrond alle verdere en tegenstrijdige besluiten, ontvangt het beroep van de Stad Antwerpen vertegenwoordigd door haar College van Burgemeester en Schepenen, dit van het Openbaar Ministerie in zover het gericht is tegen de Stad Antwerpen en dit van de burgerlijke partijen Duckaert Maria, Wwe Van Maele Frans, en Van Maele Willy, in zover het gericht is tegen de beschikkingen van het bestreden vonnis met betrekking tot de Stad Antwerpen;

Doet het bestreden vonnis te niet in zover het de Stad Antwerpen burgerlijk aansprakelijk stelt over Cleys Henri en haar solidair met hem verwijst in het betalen : 1° der kosten gevallen ter zijde van het openbaar Ministerie kosten, begroot op 1487 fr.; 2° de schadevergoeding ten bedrage van 507.379 en 17.773,33 fr. dit met de wettelijke intresten vanaf 21-2-1945 en de kosten respectievelijk toegekend aan de burgerlijke partijen Duckaert Maria, Wwe Van Maele Frans en Van Maele Willy;

Opnieuw rechtdoende, stelt de Stad Antwerpen vertegenwoordigd door haar College van Burgemeester en Schepenen, buiten zake;

Verstaat dat de Stad Antwerpen geen kosten zal te dragen hebben;

Verwijst de burgerlijke partijen Duckaert Maria Wwe Van Maele Frans, en Van Maele Willy, ieder in de helft der kosten in beide instantiën gevallen ter zijde der Stad Antwerpen die ten onrechte als burgerlijk aansprakelijk over Cleys Henri werd aangesproken, deze kosten op taxatie.

NOOT : Het cassatiearrest van 5 Januari 1948, waarover in bovenstaande beslissing sprake is, verscheen in de Pasicrisie 1948, I, 1; het herinnert er aan, dat de bij art. 1384, alinea 3 B.W. voorziene aansprakelijkheid, het bestaan onderstelt van een band van ondergeschiktheid, d.w.z. de bevoegdheid van de aansprakelijk verklaarde persoon om aan de pleger van de onrechtmatige daad bevelen of onderrichtingen te geven.

Vergelijk : Rb. Luik, 1 April 1946 en 14 Mei 1946, Rec. de jurisprudence du droit administratif belge, 1947, 10; Rb. Luik, 25 Maart 1948, J.T. 1948, 331.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 25 Juni 1948.

Voorzitter : M. Van Hal.

O.M. : M. Van Eeckhout.

Pleiters : Mrs. Lilar en J. De Raedemaeker.

1. Aansprakelijkheid van de eigenaar van een door oorlogsgeweld vernield gebouw. — Overmacht.
2. Gemene muur. — Verplichting van mede-eigenaar t.a.v. onderhoud en herstel.
3. Bevoegdheid. — Onbevoegdheid van de rechtbank t.a.v. geschillen over onderhoud van een gemene muur.

1. *De eigenaar van een gebouw, door oorlogsgeweld vernield, is tegenover de eigenaar van een belendend huis, niet verplicht tot vergoeding der schade, die het gevolg is van het blootgesteld zijn van het laatstgenoemde aan de inwerking van het slecht weder, doordat de bescherming door het thans vernielde gebouw is weggevalen. De vernieling is immers het gevolg van overmacht.*
2. *Wel kan de eigenaar van het vernielde gebouw, krachtens art. 577bis B.W. verplicht worden zekere werken uit te voeren, nodig voor het onderhoud of het herstel van de gemene scheidingsmuur.*
3. *Geschillen, die tot voorwerp hebben herstellingen van een gemene muur, behoren krachtens art. 3, sub 2° en 3° van de wet op de bevoegdheid tot de bevoegdheid van de vrederechter. De rechtbank van eerste aanleg is onbevoegd van deze geschillen kennis te nemen.*

Van den Abeele t/Ruys.

Overwegende dat de eis strekt tot de veroordeling van verweerder :

1. — om aan aanlegger te betalen de som van 25.000 frank, te verminderen of te vermeerderen in de loop van het geding, ten titel van vergoeding voor de schade door aanlegger aan zijn gebouw, Osystraat nr 30, geleden door de nalatigheid door verweerder vertoond in het dichttimmeren van het overblijvende gedeelte van de gevel van het huis van verweerder, Osystraat nr 28 en in het nemen van voorzorgsmaatregelen om zijn huis, waarvan slechts een puin overblijft, tegen storm, regen en wind te beschutten;

2. — verplicht te worden de nodige herstellingen uit te voeren om een einde te stellen aan geklaagde nadelen, zijnde : vochtigheid van scheidingsmuur ter hoogte van het gelijkvloers waardoor trapzaal, plafonnering, schildering en houtwerk aangetast worden en de elektrische leidingen defect hebben en bij gebreke deze uit te voeren zich te horen veroordelen deze herstellingskosten te betalen op enkel vertoon der kwijtingen;

Overwegende dat de eigendommen van aanlegger en verweerder aanpalend zijn en gelegen zijn te Antwerpen, Osystraat, alwaar zij gekend zijn onder nummers 30 en 28;

Overwegende dat het huis van verweerder door oorlogsfenomenen vernield werd en er slechts een puin van overblijft, dat niet voor herstelling vatbaar is; dat dus voor hetgeen de eigendom van verweerder aangaat er geen sprake meer kan zijn van een huis;

Overwegende dat door de vernieling van het huis van verweerster de scheidingsmuur tussen de eigen-doom Osystraat 28 en het huis Osystraat 30 werd blootgesteld aan de weersomstandigheden, waar-tegen hij niet bestand was;

Overwegende dat deze vernieling het gevolg is van overmacht en er bijgevolg geen verantwoorde-lijkheid in hoofde van verweerster bestaat;

Overwegende dat het niet betwist wordt dat de scheidingsmuur, waaraan schade werd toegebracht en waarvan de vochtigheid schade in het huis van aanlegger zou veroorzaken, een gemene muur is;

Overwegende dat zo verweerster niet verplicht kan worden op de plaats van zijn vernield huis een nieuw huis op te bouwen om zodoende de gemene scheidingsmuur tegen storm, regen en wind te be-schutten, hij toch ingevolge artikel 577bis B.W.B. verplicht kan worden zekere werken uit te voeren of tussen te komen in het uitvoeren van zekere werken, nodig voor het onderhoud of het herstel van de gemene scheidingsmuur;

Overwegende dat verweerster terecht doet op-merken dat betwistingen betreffende herstellingen aan een gemene muur, ingevolge artikel 3, nr 2 en 3 binnen de bevoegdheid vallen van de Vrederechter en de Rechtbank van eerste aanleg onbevoegd is om ervan te kennen;

Om deze redenen,

De Rechtbank, gehoord het eensluidend advies van de Procureur des Konings, enz.

Verklaart de eis van aanlegger tot schadevergoe-ning ongegrond, en voor wat aangaat de eis tot het uitvoeren van zekere werken verklaart zich onbe-voegd;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

NOOT: Voor de hierboven sub 2 bedoelde verplich-ting doet het vonnis o.i. ten onrechte beroep op art. 577bis B.W. Aangehaald had moeten worden art. 655 B.W. (Lex specialis).

VREDEGERECHT TE LIER

1 Juli 1948.

Vrederechter: M. van den Broeck.

Pleiters: Mrs. Louis en Van Hoof.

Pacht. — Opzegging met het oog op eigen inbedrijf-neming van hoeve en landbouwgronden. — Gebruik van het in weiland omgezette land ten behoeve van de stoeterij van de kleinzoon van de eigenaar.

De eigenaar, die de pacht ener hoeve met daarbij be-horend land opzegt, om die zelf in bedrijf te nemen, handelt overeenkomstig de bepalingen van art. 1774 B.W. en art. 2, 20 van het wetsbesluit van 28 Augustus 1946, wanneer hij, na het vertrek van de ontzette pachter de landbouwgronden, omgezet in weiland, met de stallingen, in gebruik geeft aan zijn kleinzoon, ten behoeve van diens stoeterij, ter-wijl het woonhuis met tuin kosteloos ter beschik-king gesteld is van een gezin, in ruil voor de ver-zorging der paarden.

Guldentops, E. t / Van Hove, A.

Aangezien de vordering strekt tot betaling van

vijftig duizend franken ten titel van schadever-goeding wegens niet in gebruikneming door ver-weerster van de pachtstede met land en aanhorig-heden, gestaan en gelegen te Berlaar. Hazendon-cken, groot 2 Ha 65 a., vroeger door aanlegger uit-gebaat en door deze ontruimd op vijftien Maart negentienhonderd zeven en veertig na betekende opzeg vanwege verweerster;

Aangezien het niet betwist wordt dat aanlegger bij mondelinge overeenkomst van verweerster in pacht heeft gehad bedoelde pachtstede met land en aanhorigheden te Berlaar;

Dat het blijkt uit de voorgelegde afschriften van individuele telkaarten dat aanlegger de bewinning van volgende gronden en het bezit van volgende dieren had aangegeven;

Vijftien Mei 1944 — 1,48 Ha. — Drie koeien

Vijftien Mei 1945 — 1,35 Ha. — Twee koeien

Vijftien Mei 1946 — 1,47 Ha. — Twee koeien

Vijftien Mei 1947 — 0,71 Ha. — Geen koeien;

Aangezien verweerster bij akte van deurwaarder Gust Ceulemans te Lier van 19 Februari 1945 aan aanlegger opzeg heeft doen betekenen van gemelde pachtovereenkomst tegen vijftien Maart 1947 met verklaring dat het eigendom opgeëist werd voor eigen gebruik;

Aangezien aanlegger, gevolg gevend aan de opzeg, het huis verliet op 15 Maart 1947 en de gronden ter beschikking van verweerster stelde deels met half Maart 1947 en deels met half Oogst van 't zelf-de jaar;

Aangezien aanlegger beweert dat vanaf 15 Maart 1947 de pachtstede met land en aanhorigheden wordt bewoond en uitgebaat door derden, met name Ludovicus Bosmans - Van Haken en hij derhalve gerechtigd is aanspraak te maken op de schadever-goeding, voorzien bij art. 2 - 2° van de besluitwet van 28 Augustus 1946;

Aangezien door verweerster wordt toegegeven dat een gedeelte van de gebouwen, namelijk het woonhuis, d.w.z. een voorplaats, een keuken, een kamer en een kelderkamer, sinds Mei 1947 betrok-ken wordt door de echtgenoten Bosmans - Van Aken, die ook de hof groot 150 m2 in gebruik hebben;

Aangezien nochtans de paardenstal, de schuur en het karhuis, alsmede de landbouwgronden, welke het hoofdbestanddeel van dit landbouweigendom uitmaken, in gebruik zijn genomen door de klein-zoon van verweerster Louis Wijns, paardenhande-laar en paardenkweker, dat zoals bestatigd tijdens ons plaatsbezoek zich in de stal vijf paardenveu-lens — allen minder dan drie jaar oud — bevonden, dat verder de gronden, afgepaald met betonnen en ijzerpalen voorzien van draad, in weiden werden omgezet dat alles met het oog op de uitbating van de paardenkwekerij door Louis Wijns;

Aangezien verder blijkt uit de verklaring van de heer Marien, Alfons, bureelhoofd der bevoorrading te Berlaar, dat de genaamde Bosmans - Van Aken met de telling van 15 Mei 1947 geen aangifte gedaan heeft van gelijk welke aard ook, doch dat de aangiften voor de telling voor wat betreft het door aanlegger ter beschikking gesteld land gedaan werden door Louis Wijns;

Aangezien het feit dat de echtgenoten Bosmans-Van Aken, zekere diensten bewijzen aan Louis Wijns voor het verzorgen van dezes dieren, en hiervoor de kosteloze beschikking van het woonhuis en de hof genieten, niet wegneemt dat de uitbating van het landbouweigendom als paardenkwekerij binnen de zes maanden van de terbeschikkingstelling verzekerd werd door en onder de rechtstreekse leiding van Louis Wijns, en op dezes verantwoordelijkheid (cfr. vonnis Vrederegerecht Beaumont, 4 December 1946; Journal des Tribunaux, 6 avril 1947 p. 216);

Aangezien in dit verband door aanlegger geen enkel element wordt naar voren gebracht, waaruit het fictief karakter van de exploitatie door Louis Wijns kan worden afgeleid;

Aangezien zowel door de Wet van 7 Maart 1929, art. 6 (art. 1774 van het B. W.) als door art. 2 - 2° van de Besluitwet van 28 Augustus 1946, het in bedrijven van het verhuurde landbouwgoed door de eigenaar zelf gelijkgesteld werd met de overdracht van de inbedrijfneming ervan aan de afstammelingen van de eigenaar;

Aangezien, in die voorwaarden, de vordering van aanlegger als ondergrond voorkomt;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter :

Beslissend op tegenspraak en met last van hoger beroep, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpend;

Verklaren de vordering van aanlegger ontvanke-lijk, doch *niet gegrond*. Wijzen aanlegger af van zijn eis, en veroordelen hem tot de kosten van het oeding.

POLITIERECHTBANK TE MECHELEN

25 Februari 1948.

Rechter : M. Vermeulen.

Pleiter : Mr H. Nobels.

Hazardspel. — Pijltjesspel.

Het zgn. pijltjesspel moet als een krachtens art 557, 3e S.W. strafbaar hazardspel worden beschouwd, wanneer de prijs der loterijnummers een bepaald bedrag belooft en de verlote voorwerpen een zekere waarde vertegenwoordigen.

O. M. t/ Haegemans L.

Verdacht van te Mechelen, op 7 October 1947, op de straten, wegen, pleinen of openbare plaatsen, een loterij of andere hazardspelen te hebben aangelegd of gehouden (artikel 557 § 3 van het Strafwetboek);

Overwegende dat verdachte, in stuk vier van de bundel, bekend, te Mechelen op 7 October 1947, ter gelegenheid van de foor, op de Grote Markt, twee soorten loterij te hebben gehouden, een grote en kleine loterij, zoals hij dit betitelt, en bestaande in het volgende :

de kleine loterij : aan het publiek wordt de prijs van 5,— frank gevraagd voor negen nummers. Na

uitverkoop worden er door een der omstaanders drie pijlen geworpen op een onbeweegbare plank, in het midden van het kraam opgesteld. Op die plank komen negen honderd en negentig nummers voor. Door een omstaander wordt voor iedere prijs met een pijltje geworpen en het getroffen nummer wordt als winnend uitgeroepen. Voor dit wordt door de micro geroepen welke prijs er zal toegekend worden. Het eerst geworpen pijltje geeft de prijs met de minste waarde, in casu een melkpot, aankoopwaarde 50,— frank; de tweede prijs is een doos koekjes, waarde 70,— fr., of een fritketel van 100,— frank. De derde, de grote prijs, vertegenwoordigt vijf keukenspannen, waarde 275,— frank, of twaalf badhanddoeken, van 240,— frank, of een kinderrijwiel op drie wielen, waarde 240,— frank. De opbrengst van zulk een kleine loterij is gemiddeld 150,— frank;

de grote loterij, één of tweemaal per avond. Zelfde manier van trekking. Ditmaal worden zes nummers verkocht tegen 20,— frank, en de prijzen verhogen in waarde; bij voorbeeld een heren- of damesrijwiel. De waarde der prijzen is gestegen tot bij voorbeeld 2.465,— frank, en de opbrengst der loterij, voor de verdachte, is geklommen tot 855,— frank;

Overwegende, dat zoals hier het geval is, de rechtsleer eensgezind deze feiten als strafbare feiten aanziet, vallende onder toepassing van artikel 557 § 3 van het Strafwetboek, als wanneer de te verlote voorwerpen een zekere waarde hebben, en de prijs der nummers tot een zeker bedrag gaat.

Cfr.: *Les Codes de police par Rigaux et Trousse*, Tome I, article 557 § 3 :

« Signalons enfin une tolérance dont bénéficient généralement certains petits jeux traditionnels. Il s'agit des « tourniquets » exploités d'une façon tout accessoire dans les loges foraines, ne donnant lieu qu'à des enjeux minimes et procurant à chaque joueur un gain de peu de valeur. Ces petits jeux de loterie tombent incontestablement sous les dispositions du Code pénal que nous avons déterminées. Mais d'ordinaire les poursuites à l'égard de leurs exploitants sont jugées inopportunes parce que l'intérêt de ces jeux consiste plutôt dans l'amusement que dans l'appât du gain et que les joueurs sont d'ordinaire des enfants ou des personnes désireuses de garder un souvenir d'une partie de plaisir. (Schuind, Tome I, p. 184.) Mais dès que les lots, présentés au public ont une réelle valeur (batteries de cuisine, vélos, etc.), et que le prix des billets atteint un certain taux, un franc ou davantage, et que l'organisation fait appel à une certaine mise en scène, tirage au moyen d'une roue, tournante ou d'une plaque fixe reproduisant tous les numéros vendus et sur laquelle un spectateur lance une flèche, « jeu de Flichette », semblable tolérance ne serait pas de mise. (*Repertoire Pratique du Droit Belge*, Tome VII, Verbo Jeu et pari, en matière répressive, nos 47 en 63) » ;

Overwegende dat anderzijds de bundel het bewijs levert dat verdachte, voor de uitbating van deze loterijen, aan de officiële daarmede belaste diensten der stad Mechelen een standgeld heeft betaald van 14.000 frank;

Dat billijkheidshalve met dit bestanddeel der zaak moet rekening gehouden worden, in het betoegelen

der ten laste gelegde feiten, en slechts ene principiële straf toegepast;

Om deze redenen :

Wij, Politierechter, verzachtende omstandigheden aanvaardende ten voordele van de verdachte, veroordelen H. L. wegens overtreding op artikel 557 § 3 van het Strafwetboek, tot een geldboete van één frank, te vermeerderen met negentig opdecimen ingevolge artikel 12 der wet van 14 Augustus 1947, of een vervangende gevangenisstraf van één dag, kosten te zijnen laste.

BIBLIOGRAPHIE

GOEDSEELS Jos. M.C.X., *Commentaire du Code pénal belge*. Seconde édition, T. I. et II. — Etablissements E. Bruylant, Bruxelles, 1948.

Elk jurist, die in de praktijk staat, weet welk uitstekend werkinstrument de commentaar van Mr Goedseels over ons Strafwetboek voor hem is.

Sedert geruime tijd was dit boek in de handel niet meer te vinden en een nieuwe uitgave werd door velen verlangd. Deze is thans van de pers gekomen en de schrijver heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om zijn werk op uitvoerige wijze te herzien en te volledigen.

Het is thans volledig op de hoogte van de tegenwoordige stand der wetgeving en alle belangrijke jurisprudentiële beslissingen op het gebied van het strafrecht, die in de laatste jaren geveld werden, vindt men in het boek vermeld.

Het is nuttig hierbij op te merken dat ook de rechtspraak in de Nederlandse taal volledig tot haar recht komt en ontelbaar zijn de beslissingen, gepubliceerd door het Rechtskundig Weekblad, die in het werk worden aangehaald.

Deze nieuwe uitgave zal onbetwistbaar een gretig onthaal vinden in de rechtswereld. De commentaar van Mr Goedseels heeft inderdaad zeer bijzondere verdiensten. Zonder verloren te lopen in theoretische bespiegelingen geeft het al het essentiële dat voor de dagelijkse toepassing der strafwet nodig is.

De verwijzingen naar de voorbereidende werken, de rechtsleer en de rechtspraak zijn overvloedig, maar vooral hun rangschikking en ordening zijn geschied naar een zo voortreffelijke methode dat het boek van Goedseels kan beschouwd worden als de onontbeerlijke summa van het strafrecht in de dagelijkse praktijk.

J. M.

THIRON G. M., *Traité de Procédure en matière de Dommages de Guerre*. (Loi du 1er octobre 1947). — Maison Ferdinand Larcier, Bruxelles, 1948.

Nu de wet van 1 October 1947 op de herstelling der oorlogsschade in werking is getreden, heeft de Heer Thiran, juridisch raadgever bij het Ministerie van Heropbouw, een praktische handleiding uitgewerkt voor de rechtspleging die gevolgd dient te worden bij het aanvragen tot het bekomen der door de wet voorziene vergoedingen.

De wettelijke bepalingen en uitvoeringsbesluiten zijn eerst ondergebracht in drie grote afdelingen: de ver-

zoeningsprocedure voor de administratieve instanties, de procedure in betwiste zaken voor de beroepscommissies en eindelijk de voorziening bij de Raad van State.

Laten wij hierbij opmerken dat in de 3e sectie de auteur de mening uitspreekt dat de Minister voor de Heropbouw nog steeds gerechtigd is een belanghebbende te ontheffen van het verval dat hij zou hebben opgelopen wegens laattijdige aangifte.

Zeer interessant is de uiteenzetting van de auteur betreffende de voorwaarden van de voorziening bij de Raad van State en de uitsluiting van de voorziening in verbreking.

Verschillende hoofdstukken van het boek behandelen de praktische vraagstukken betreffende gerechtskosten en honoraria van experts, de territoriale bevoegdheid, het recht der gewone schuldeisers en der bevoorrechte schuldeisers.

Na deze uiteenzetting volgt de volledige publicatie van de tekst der wet met al de tot nu toe genomen uitvoeringsbesluiten.

Een uitgebreide tafel maakt de consultatie van het werk gemakkelijk.

Dit boek zal niet alleen door zijn praktische opvatting zeer grote diensten bewijzen, het geeft ook kostbare inlichtingen betreffende sommige belangrijke juridische kwesties.

Het is onmisbaar voor elkeen die belang heeft bij het herstel der oorlogsschade.

J. M.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad. — Afl. 36 van 23 Oktober 1948.

B. M. Th. Ten Kate, Subrogatie na onverplichte betaling door de verzekeraar. — Dr. Mr. W. Schenk, Vervolg op de huurprijs van zomerhuizen. — Mr. M. G. J. Bevers, Strijd tussen rechter en administratie. — rechter en wetgever.

Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie.

J. Brants, Nog eens: het arrest de Visser-Harms en zijn consequenties. — J. J. Terpstra, De voorgestelde vernieuwing van de Successiewet, voor wat betreft het stelsel van vrijstellingsbepalingen voor de weduwe en de ongerechtvaardigde fiscale voordelen voor lijfrenten en pensioenen.

Journal des Tribunaux nr 3782 van 24 Oktober 1948.

M. O. Willems, L'Institut belgo-luxembourgeois du change.

Vlaamse Juristen

Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD